

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**20 Nisan 2020
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

20 Nisan 2020 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ YÖNETMELİKLER

- Başkent Üniversitesi İhale Yönetmeliği
- Dicle Üniversitesi Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Kocaeli Üniversitesi Kariyer Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Nişantaşı Üniversitesi İhale Yönetmeliği

Yağlı tohum üretimi için seferberlik çağrısı!

Ankara Sohbeti'nin konuğu olan Bitkisel Yağ Sanayicileri Derneği Başkanı Tahir Büyükhelvacıgil, üretimde kendine yeten politikalarla Türkiye'nin Avrupa'nın tarımsal ihtiyaçlarını karşılayacak yıldız ülke olabileceğini söyledi.

Yağlık tohum ithalatı yaptığımız ülkelerde pandemi nedeniyle alınan tedbirler, hükümeti “gümrük vergisi indirimi” gibi kısa vadeli tedbirler almaya zorlarken, üretimde kendine yeterlilik konusunu da yeniden gündeme getirdi. Bitkisel Yağ Sanayicileri Derneği Başkanı (BYSD) Tahir Büyükhelvacıgil, Ankara Temsilcimiz Ferit Parlak'ın konuyla ilgili sorularını yanıtladı.

• Tarım ve gıdada ithalat, ihracat yasaklarının başladığı yeni bir dönem. Türkiye olarak hazırlıklı mıyız?

Koronavirüs salgını, finans, imalat sanayi, ulaşım, lojistik, turizm ve tarım gibi birçok sektörü derinden etkilerken, gıda arz ve güvenliğini de tehdit ediyor. Artık istediğimizi istediğimiz yerden ithal edemeyeceğiz. Her ülke kendi kendine yetmek ve üretimi ön plana almak zorunda.

• Potansiyeli harekete geçirme konusunda bir fırsat olabilir mi?

Tarımda çok büyük zenginliğe sahibiz. Ancak bunu yeterince değerlendiremediğimiz de açık. Tarım destekleriyle daha sağlıklı işleyen, planlı üretimi teşvik eden ve uzun vadeli bir şekilde gıda arz güvenliğini sağlamayı amaçlayan politikaları hayata geçirmek için çalışmalıyız. Türkiye Avrupa'nın tarımsal ihtiyaçlarını karşılayabilir ve tarımda özüne dönerek, yıldız ülke olabilir.

• Yağlı tohumlarda da bu şansımız var mı?

Ülkemiz, lojistik anlamda kritik noktada olduğundan özellikle AB için gıda tedarikçisi olabilir. AB ile 1996'dan bu yana süren Gümrük Birliği'nde de düzenlemeler yapılmalı. Yağlı tohumlar sektörü de dahil geliştireceğimiz politikalarla gıda tedarik zincirinin en büyük halkası olabiliriz. Türkiye, uzun yıllardır temel gıda maddelerinden en fazla yağlı tohumlar ve bitkisel yağa döviz ödüyor. Bitkisel yağ sektörünün yıllık ticaret hacmi yaklaşık 9 milyar dolar. Yağlı tohumlar ve türevlerinde ham madde bakımından yüzde 75 oranında dışa bağımlıyız. 2020 yılı ilk iki ayında da toplam tarım ürünleri ithalatın % 45,6'sı, bir başka ifadeyle yarıya yakını bu iki sektör tarafından yapıldı. 108 milyon dolar ile bitkisel yağ sektörü ikinci sırada yer alırken, geçen yıla göre artış yüzde 33,1 gözüküyor. Yağlı tohumları 'stratejik ürün' ilan etmeliyiz. Yeni bir üretim seferberliği başlatmalıyız.

• Dışa bağımlılık ve salgının etkileri önümüzdeki süreçte fiyatları etkiler mi?

Yağda hammadde fiyatı döviz kuruna bağlı olarak çok yükseldi. Ramazan ayına kısa bir zaman kaldı. Bitkisel yağ sektöründe üretimde ve lojistikte sıkıntı oluşmaması için çaba harcıyoruz. Yağ arzı konusunda devletimiz hep yanımızda olagelmıştır ancak bu gelişen süreçler çiftçiyi, sanayiciyi, tüketiciyi zor durumda bırakıyor.

• Ürün aldığımız ülkelerin ithalat engellerinden nasıl etkileneceğiz, ne yapmalıyız?

En fazla ithalat yaptığımız ülkeler arasında yer alan Rusya, Ukrayna ve Balkan ülkelerinde ithalatla ayçiçeği ve buğday öne çıkan ürünler. Rusya, salgın ve petrol krizi sonrasında buğdayın ardından bu kez de ayçiçeği tohumu ihracatında tarife dışı engellerle ihracata kısıtlama getirmeye çalışıyor. Karadeniz havzasındaki diğer ülkelerin de arzdaki daralmayı fırsata çevirecek şekilde pozisyon almalarının sıkıntısını yaşıyoruz. AB, Bosna Hersek, Sırbistan, Kosova kotaları maalesef dışa bağımlılığımızı artırıyor. İthalatımızdaki artış, ülkelerin sıraya girmesine neden oluyor. Örneğin, Ukrayna, Gürcistan gibi ülkelerin de böyle talepleri var. Bu kapsama gümrüksüz ham yağ ithalatını, hele hele de rafine yağ ithalatını dahil etmemiz sektörümüzü bitirme noktasına getirir. Bu uygulamaların yeniden gözden geçirilmesi ve mümkünse bu kotaların en aza indirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Piyasa rekabet koşulları ve yağ arzında sürekliliği sağlama açısından bu önemli.

• Üretimi nasıl artırırız?

Tarım ve Orman Bakanımız Sayın Bekir Pakdemirli, bu dönemde çok önemli bir açıklama yaptı ve 21 ilde yazlık ekim yapılacak ürünler için yüzde 75 tohum desteği verileceğini açıkladı. Destek verilecek ürünler arasında buğday, arpa, kuru fasulye, mercimek, çeltik gibi ürünlerin yanı sıra mısır ve ayçiçeği de var. Boş tarım arazilerinin değerlendirilmesi adına çok olumlu bir adım olarak görüyoruz. Ayrıca

kıraç arazilerde aspir yetiştirenlere yüksek destekler verilebilirse, üretim yapmaktan vazgeçmiş üreticiyi toprağına yönlendirebilir ve bu alanları tekrar tarıma kazandırılabiliriz.

Türkiye'nin geleceğı için de ortak akıl ile üretmek için Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, Tarım ve Orman Bakanımız Sayın Dr. Bekir Pakdemirli'nin koordinasyonunda 'Milli Tarım Kurulu' oluşturulmasını öneriyoruz. Ayrıca, ülkemizin yağ ihtiyacını karşılamada ulusal stratejilerin belirlenmesi amacıyla Tarım ve Orman Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, BYSD ve diğer sektör paydaşları ve akademisyenlerin bir araya geleceğı "Milli Yağ Bitkileri ve Bitkisel Yağ Piyasası Konseyi"nin kurulması yönünde bir önerimiz var.

• Şu anda sektör olarak beklentileriniz var mı?

Bu zorlu süreç nedeniyle Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Berat Albayrak ile Bakanlık yetkililerimizden Geri Kazanım Katılım Payı (GEKAP) uygulamasında anlayış istirham ediyor, 2020 yılı için yürürlüğünün durdurulması, 2021 hatta mümkünse 2022 yılından itibaren uygulanmaya geçirilmesinin arz ediyoruz.

İstihdam/döviz/vergiye "açık havada" çözüm

Yılda 1.6 milyon ton yağ tüketiyoruz...

Bunun 1.1 milyon tonu sıvı yağ...

Onun da yüzde 80'i ayçiçek yağı...

Yağlık tohumlardaki durumumuzu "ayçiçek" örneğıyle özetleyelim:

Yılda 1.9 milyon ton ayçiçeğı üretiyoruz...

Yetmeyince, 1.2 milyon ton da ithalat gerçekleştiriyoruz..

Milyonlarca dekar arazide ekim yapılmazken...

Dekarda 1.9 ton ürünle, 2 milyon dekarda tüm ihtiyacımızı karşılayabilecekken...

Ekonomiyi temelinden vuran istihdam, döviz ihtiyacı, vergi toplayamama gibi sorunları, bu yolla, "sağlıklı" açık havada çözebilecekken...

Rusya'nın, Moldova'nın, Kosova'nın eline bakmak; daha fazla kazansınlar diye vergileri düşürmek... **(Ferit Parlak)**

Ayçiçeği ithalatında 15 günde ikinci kez vergi indirimi yapıldı

Ham ayçiçeği yağında uygulanan gümrük vergisi 30 Haziran'a kadar yüzde 30'a düşürüldü.

18 Nisan 2020

Ali Ekber YILDIRIM

Ayçiçeği üretiminde kendine yeterli olamayan Türkiye, ithalat için 15 günde ikinci kez vergi indirimi yaptı. Ham ayçiçeği yağında uygulanan gümrük vergisi 3 Nisan 2020 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 1 Şubat'tan 30 Haziran 2020'ye kadar geçerli olmak üzere yüzde 36'dan yüzde 30'a düşürüldü.

Aradan sadece 15 gün geçtikten sonra ithalatta ikinci kez vergi indirimi sağlayan yeni bir karar yayınlandı. 18 Nisan 2020 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile ham yağ için uygulanan gümrük vergisi 31 Mayıs 2020'ye kadar (bu tarih dahil) yüzde 30'dan yüzde 18'e düşürüldü. 1 Haziran-30 Haziran 2020(bu tarihler dahil) tarihleri arasında ham yağ gümrük vergisi yüzde 30 olacak. Ham yağ ithalatındaki gümrük vergisi 30 Haziran'dan sonra yüzde 36 olarak uygulanmaya devam edilecek. Kosova'dan yapılacak ham yağ ithalatında gümrük vergisi sıfır olacak.

Ayçiçeği tohumunda vergi yüzde 9'a düşürüldü

Cumhurbaşkanlığının 18 Nisan tarihli kararı ile ayçiçeği tohumunda yüzde 13 olan gümrük vergisi yüzde 9'a indirildi. Karara göre, ayçiçeği tohumunda 31 Mayıs 2020 tarihine kadar (bu tarih dahil) gümrük vergisi yüzde 9 olarak uygulanacak. 1-30

Haziran 2020 (bu tarihler dahil) döneminde ise vergi yüzde 13 olacak. Bosna Hersek ve Kosova'dan yapılacak ayçiçeği tohum ithalatında gümrük vergisi sıfır olacak.

İthalatta vergi indirimi nasıl yansıyacak?

Resmi Gazete'de yayınlanan vergi indirimi kararı ile ayçiçeği tohumu ve ham ayçiçeği yağı ithalatının daha ucuza yapılması ve tüketicinin korunması hedefleniyor. Ancak, piyasaları yakından izleyen ayçiçeği tohumu ve ham yağ satıcıları, Türkiye'nin vergi indiriminden sonra aynı oranlarda fiyat artırıyor. Bu nedenle vergi indirimi Türkiye'den çok bu ürünleri satan ülkelere avantaj sağlıyor.

Ayrıca, küçük ölçekli işletmelerin dışarıdan yağ veya tohum ithal etmeleri kolay değil. Bu nedenle alınan vergi indirimi kararları daha çok büyük işletmelere, ithalat yapanlara yarayacak.

Fiyat artışı önlenebilir mi?

Vergi indirimi ile iç piyasada ayçiçeği yağı ve ayçiçeği küspe fiyatlarının düşürülmesi hedeflense de, uygulamada genellikle böyle bir indirim ne yazık ki olmuyor. Yeni düzenleme çerçevesinde pazartesiden itibaren yeni fiyatlar belirlenecek. Yılbaşından önce ayçiçeği tohumunun tonu 330 dolardı. Bugün 425 dolar. Ham ayçiçeği yağın tonu ise 650 dolardan 750 dolara ulaştı. Ayçiçeği küspesinin tonu 1350 liradan 1450 liraya çıktı. Yapılan vergi indirimleri ile iç piyasada bu fiyatların düşmesi pek beklenmiyor. Çünkü satıcı ülkeler indirilen vergi oranı kadar ürün fiyatını artırıyor.

AB itiraz etti, Romanya ihracat yasağını kaldırdı

Ayçiçeği tohumu ve ham yağ ihracatına yasak getiren Romanya, Avrupa Birliği'nin karşı çıkması ile bu karardan vazgeçmek zorunda kaldı. Romanya Hükümeti, 10 Nisan'da aldığı karar ile ayçiçeği tohumu ve ham yağ ihracatına yasak getirmişti. Avrupa Birliği, Romanya'nın tek taraflı olarak bu kararı alamayacağını belirterek itiraz etti. Bu itiraz üzerine Romanya geri adım atmak zorunda kaldı. Rusya ve Kazakistan'ın ayçiçeği tohum ihracatı yasağı sürüyor. Ham yağ ihracatına ise bu iki ülkenin kısıtlaması yok.

Üretici ayçiçeği ekimine başladı

Türkiye'de ayçiçeği ekimi Çukurova'da başladı. Önümüzdeki günlerde diğer bölgelerde de ekim başlayacak. İthalat yerine üretimin desteklenmesini isteyen çiftçiler, önümüzdeki dönemde tarım ve gıda üretiminin çok daha önem kazanacağını bu nedenle bütün zorluklara rağmen üretime devam edeceklerini söylüyor.

Tek seçenek üretimi artırmak

Uzun yıllardan beri yağlı tohum üretimini artırmak gerektiği herkes tarafından dile getiriliyor. Ancak uygulanan politikalarla bu artış sağlanamıyor. İthalatta yapılan vergi indirimi ile başka ülkelerin çiftçilerine ve ithalat yapanlara sağlanan destek Türkiye'deki çiftçiye verilse üretim artırılabilir ve dışa bağımlılık sona erdirilebilir.

İpsala Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Girgin, stratejik ürünleri tespit ederek üretimi artırıcı politikalar uygulanması gerektiğini belirterek şu değerlendirmeyi yaptı: "retimi planlamak ve artırmak zorundayız. Geçmişte bir çok yanlış yapıldı. Artık oraya takılıp kalmak yerine, ülke olarak stratejik ürünlerimizi belirleyelim ve üretimi artırmak için çalışalım. Koronavirüs nedeniyle yaşananlar ortada. Ayçiçeği tohumunun ithalat fiyatı ton başına 330 dolardan 425 dolara geldi. Buğdayda fiyat 180 dolardan 240 dolara yükseldi. Bu aradaki farkı kendi çiftçimize destek olarak desek ve üretimi artırsak hem kaynaklarımız içerde kalır hem ifti kazanır. Vergi indirimleri ile başka ülkelerin çiftçisine ödeyeceğimiz parayı kendi çiftçimize destek olarak verelim. Dışa bağımlılıktan kurtulmak için üretimi artırmaktan başka seçeneğimiz yok."

Buzağı destek demeleri 24 Nisan'da başlıyor

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, 2019 yılı 1. dönem buzağı desteklerinin 24 Nisan'da ödenmeye başlayacağını bildirdi.

18 Nisan 2020

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, buzağı demelerine ilişkin Twitter hesabından paylaşımda bulundu.

2019 yılı 1. dönem buzağı destek demelerinin 24 Nisan Cuma günü saat 18.00'dan sonra ödenmeye başlayacağını aktaran Pakdemirli, "701 bin 111 reticimize 1 milyar 434 milyon liralık destek ödemesi hayırlı ve bereketli olsun." ifadesini kullandı.

Yabancıların DİBS'te payı %7'ye indi

Türkiye'de yabancı yatırımcıların elinde 10 Nisan haftası itibarıyla yaklaşık 8.5 milyar dolarlık (57.8 milyar lira) devlet iç borçlanma senedi kaldı. Yabancıların DİBS'teki payı yüzde 7.01 düzeyine inerken, geçen yıla göre, payları yarı yarıya azaldı.

20 Nisan 2020

Şebnem TURHAN

Yabancı yatırımcının koronavirüs salgınıyla düşen risk iştahı, gelişmekte olan ülkelere talebi azaltıyor. Türkiye'de de yabancıların devlet iç borçlanma senetlerindeki payı 10 Nisan haftasında yüzde 7,01'e indi. Sadece 1 yıl önce yabancıların payı yüzde 14.82 düzeyindeydi. Yabancı yatırımcının elinde 57.8 milyar liralık yani 8.5 milyar dolarlık DİBS kaldı. Yabancıların düşen talebine karşılık Merkez Bankası'nın elindeki stok ise 44.5 milyar lira yani 6.6 milyar dolara yükselerek yılbaşındaki miktarı ikiye katladı. Koronavirüs salgını öncesinde de analistlerin dikkati yabancıların borçlanma senetlerinin yanı sıra hisse senedi ve tahvil piyasasındaki çıkışı üzerineydi. Ancak koronavirüs salgınıyla bu çıkış daha da hızlandı. Yılbaşında yabancıların stoku 91.6 milyar lirayken 10 Nisan haftasında 57.8 milyar liraya geriledi. Böylece DİBS stokunda yabancıların payı yüzde 7,01'e kadar geriledi. Merkez Bankası'nın payı ise yüzde 2,5'ten yüzde 4,78'e yükseldi. Nisan 2019'da ise yabancıların DİBS stokunun payı yüzde 14,95 seviyesindeydi. Neredeyse 8 puan gerileme yaşandı.

Sadece Türkiye'ye özgü değil

ÜNLÜ & Co - DAHA Finansal Danışmanlık Müdürü Murat Akyol, bu durumun Türkiye'ye özgü olmadığını belirterek "Veriler yılın başından bu yana gelişmekte olan ülke piyasalarında tahvillerden toplam çıkış miktarının 30 milyar dolar civarında olduğunu gösteriyor. Yatırımcıların, sürpriz olmayan bir şekilde, daha az kırılgan olarak kabul edilen güvenli limanlara yöneldiğini görüyoruz" dedi. Akyol, 2008 krizinden sonra yabancıların gelişmekte olan ülke tahvillerine ilgisinin arttığını bunun sonuçlarını Türkiye'de gördüğümüzü belirterek şunları söyledi: "Küresel piyasalar koronavirüs salgınını yaşarken bu kez tahvillere olan ilgi farklılaştı. Merkez Bankası'nın yurtdışı yerleşikler portföy hareketlerini incelediğimizde yabancıların tahvil bono pozisyonlarının azalmaya devam ettiğini net bir şekilde görebiliyoruz."

Kırılganlıklarımız işi zorlaştırıyor

Murat Akyol, her ne kadar gerek para politikası gerekse mali politikalarda alınan önlemler neticesinde likidite koşulları yeniden artsa da oluşan tablonun iki krizin yapısal olarak birbirinden çok farklı olması ile açıklanabileceğini kaydetti. Akyol, "Sorunları makroekonomik verilerdeki keskin bozulmalarda izleyebiliyoruz.

Dolayısıyla, içinde bulunduğumuz şartlar altında gelişmekte olan ülke tahvillerinde yaşanan çıkışı olağan bir durum olarak değerlendirmek mümkün. Ancak tabii ki Türkiye'nin kendine özgü ekonomik kırılganlıkları da Türkiye'nin bu süreçte işini bir miktar daha zorlaştırıyor" dedi.

Yabancıların ellerinde tuttuğu DİBS

	Miktar (milyon TL)	Payı (%)
03/01/20	91679	11,61
07/02/20	88836	10,61
06/03/20	76388	9,04
03/04/20	60212	7,51
10/04/20	57845	7,01

TCMB Başkanı Uysal: Merkez bankalarıyla swap görüşmeleri yapıyoruz

TCMB Başkanı Uysal, "merkez bankalarıyla mevcut iş birliğimizi güçlendirmek ve yeni swap anlaşmaları tesis etmek amaçlı görüşmeler yapıyoruz" dedi.

19 Nisan 2020

Merkez Bankası Başkanı Murat Uysal, Türkiye'nin yabancı merkez bankalarıyla yeni swap anlaşmaları yapmak için görüşmelerinin sürdüğünü söyledi.

Anadolu Ajansına açıklamalarda bulunan Murat Uysal, uluslar arası çok sayıda toplantı ve görüşme yaptıklarını belirterek finansal sistemin yaşadığı stresi azaltma, uluslararası ticaretin kesintisiz sürmesi ve alınabilecek diğer önlemlere yönelik görüş alış-verişinde bulunduklarını kaydetti.

Murat Uysal ikili swap anlaşmaları yapılmasına yönelik görüşmeler de yaptıklarını belirterek şunları söyledi:

"Salgın nedeniyle belirsizlik üst düzeyde seyretmeye devam ederken, alınan tedbirler sayesinde küresel ekonominin kademeli bir şekilde toparlanacağı öngörülüyor. Görüşmelerde küresel merkez bankalarının ve mali otoritelerin bu dönemde özellikle hızlı aksiyon almalarının ve işbirliğine devam etmelerinin önemi vurgulandı. Bildiğiniz üzere, bizim de uzun süredir yerel paralarla ticaretin desteklenmesi konusunda belirli ülkelerle devam eden swap anlaşmalarımız var. Bununla birlikte, merkez bankalarıyla mevcut iş birliğimizi güçlendirmek ve yeni swap anlaşmaları tesis etmek amaçlı görüşmeler de yapıyoruz. "

Covid-19 salgınının ekonomi ve piyasalar üzerine olumsuz etkisini sınırlamak için, 17 mart, 31 mart ve 17 Nisan'da önlemler aldıklarını hatırlatan Uysal, bu önlemlerin bankaların TL ve yabancı para likidite yönetiminde esneklik sağlama, reel sektörlerine kredi akışını sağlama, reeskont krediler ile ihracatçı firmalara nakit akışı sağlama ve para piyasası aktarım mekanizmasını desteklemek için DİBS piyasası likiditesini desteklemek amacını taşıdığını vurguladı.

Sermaye piyasalarında yeni teminat araçları oluşturduklarını belirten Murat Uysal, “Tedbirlerin Türkiye ekonomisine etkilerini yakından takip ediyor, mümkün olduğunca dinamik, esnek ve tutarlı şekilde hareket ediyoruz. Kurum olarak hızlı karar alma ve aldığımız kararları etkili bir şekilde uygulamaya geçirme becerisine sahibiz. Elimizde son derece geniş ve esnek bir araç seti var, bunları gerektiğinde güçlü şekilde kullanabilecek durumdayız” diye konuştu.

Yılın ikinci yarısında güçlü bir toparlanma işaretleri geliyor

Türkiye’nin son dönem uyguladığı ekonomi programı ile salgın şokuna dirençli girdiğini belirten Murat Uysal salgının, mart ayından itibaren dış ticaret, turizm, taşımacılık ve bağlantılı sektörler kanalıyla yurt içinde iktisadi faaliyeti olumsuz etkilemeye başladığını; ocak-şubat aylarında ekonomide güçlü bir seyir, mart ayı ortalarından itibaren ise yavaşlama sinyalleri görüldüğünü belirtti.

Büyüme üzerindeki olumsuz etkinin ikinci çeyrekte belirginleşeceğini belirten Merkez Bankası Başkanı, mal ihracatındaki zayıflığın dağılımının arttığını, seyahat kısıtlamalarının turizme ve diğer taşımacılık faaliyetlerine etkisinin yükseldiğini anlattı.

İç tüketimde mart ayındaki düşüşün Nisan ayının ilk haftasında duraksama gösterdiğini, bunun da dip nokta olarak olumlu sinyal şeklinde yorumlanabileceğini belirten Uysal, bu görünümün, cari denge, enflasyon ve büyümeye yönelik etkilerini şöyle özetledi:

“Salgın hastalığa bağlı olarak iç ve dış talepteki yavaşlamanın ithalat üzerindeki sınırlayıcı etkilerini de gözlemlemeye başladık. Bu durumun, petrol fiyatlarındaki düşük düzeylerle birlikte, mal ve hizmet ihracatı gelirlerindeki kaybın cari denge üzerindeki etkilerini sınırladığını not etmekte fayda görüyorum. Salgının yayılma hızının düşmesiyle birlikte Türkiye ekonomisinin toparlanmaya başlayacağını düşünüyoruz. Merkez Bankasının büyüme projeksiyonları, ikinci çeyrekteki zayıf seyrin ardından ülkemizde günlük yaşamın ve iş hayatının normale dönmesiyle birlikte yılın ikinci yarısında hızlı bir toparlanmaya işaret ediyor. Türkiye ekonomisi, dinamik yapısıyla bu süreci diğer ülkelere kıyasla daha az hasarla ve kısa sürede atlatabilecek durumdadır”

TL’nin değer kaybı ve enflasyon

İç talepteki yavaşlamanın yanında petrol ve metal fiyatları olmak üzere emtia fiyatları düşüşünün tüketici fiyatlarını baskıladığını belirten Murat Uysal, TL’nin değer kaybının küresel gelişmelere bağlı gerçekleştiğini söyledi. Murat Uysal mevcut işaretlerin yıl sonu enflasyon tahminleri üzerinde aşağı yönlü risk oluşturduğunu belirtti.

1000'er lira nakdi destek ödemesi bugün başladı

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Selçuk, Ekonomik İstikrar Paketi kapsamında 2 milyon 300 bin haneye yapılacak 1000'er lira nakdi destek ödemesinin bugün başladığını bildirdi.

19 Nisan 2020

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, Ekonomik İstikrar Kalkanı Paketi kapsamında 2 milyon 300 bin haneye yapılacak 1000'er lira nakdi destek ödemelerinin bugün başladığını bildirdi

Selçuk, yaptığı yazılı açıklamada, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın açıkladığı Ekonomik İstikrar Kalkanı Paketi kapsamında ilk desteğin düzenli sosyal yardım alan 2 milyon 111 bin haneye 1-5 Nisan arasında yapıldığını hatırlattı.

Koronavirüsle mücadele kapsamında vatandaşları destekleme amaçlı Sosyal Destek Programının 3 fazdan oluştuğunu aktaran Selçuk, "Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarımızla sahada ihtiyaç sahibi olarak belirlediğimiz 2,3 milyon haneye faz 2 kapsamında 1000 lira nakdi yardım yapıyoruz." ifadelerini kullandı.

İlk destekte olduğu gibi, bu hanelerin hali hazırda sosyal yardımlar sisteminde kayıtlı olduğundan herhangi bir başvuruda bulunmasına gerek olmadığını belirten Selçuk, "1000 lira nakdi destek ödemesi, bugün bu hanelerimizin PTT hesaplarına yatırılmaya başlandı. Bu yardımlar da yine bir önceki yardımda olduğu gibi bulaş riskini azaltmak için evlere götürülerek, elden teslim ediliyor." açıklamasında bulundu.

Bakan Selçuk, 3'üncü faz 1000'er lira ödemeleri için başvuruların "e-devlet" üzerinden alınmaya başlanacağını duyurarak, faz 3 kapsamındaki ödemelerin kişi bazlı değil, hane bazlı yapılacağını, aynı haneden birden çok başvuru yapılırsa, bunu tek başvuru olarak değerlendireceklerini aktardı.

Selçuk, 3'üncü faz kapsamındaki ödemelere ilişkin tarihleri, ayrıca açıklayacaklarını kaydetti.

Flaş gelişme! Mansur Yavaş en büyük projesini hayata geçirdi

20.04.2020 09:29

Ankara Büyükşehir Belediyesi (ABB) Başkanı Mansur Yavaş'ın "En büyük projem" dediği proje hayata geçirildi. ABB, kendi arazilerinde tarımsal üretime geçti.

ABB Başkanı Mansur Yavaş'ın "en büyük projem" dediği "Sözleşmeli üreticilik" dönemi Ankara'da resmen başladı.

Kırsal kalkınma hamlesiyle bir yandan Başkentli çiftçiler tonlarca tohum desteği alıp sözleşmeli üretime başlarken bir yandan da ABB kendi arazilerinde tarımsal üretim yapacak.

ABB'den yapılan açıklamada, şu ifadeler kullanıldı:

"BİN 15 ÇİFTÇİMİZLE SÖZLEŞME İMZALADIK"

"Sayın Mansur Yavaş'ın bir hayalini gerçekleştiriyoruz. Ankara'nın 25 ilçesindeki dikilebilir arazilerimizle ilgili bir arazi çalışmasıyla beraber belediye olarak kendi ekipmanlarımızla üretim yapma kararı aldık.

Ankaramızın 25 ilçesinde bin 15 çiftçimizle sözleşmeli üretim için imza aldık. Bu bin 15 çiftçimiz 20 bin dekarlık alanda üretim gerçekleştirecek.

"2 BİN 100 DÖNÜMDE PATATES VE FASULYE EKECEĞİZ"

Bu dönem için 250 dönüm sebze üretimi gerçekleştireceğiz. 2 bin 100 dönümde de patates ve fasulye ekimi gerçekleştireceğiz. Amacımız ülkemizde tarım üretimine katkı sağlamaktır. Biz bu ürünleri Ankara'da sosyal yardımlar kapsamında yardım alan ailelerimize dağıtmayı planlıyoruz.

Korkutan korona virüs tablosu: Türkiye, Çin'i geride bıraktı

20.04.2020 09:23

Türkiye, son güncel korona virüs rakamlarının açıklanmasıyla birlikte, virüsün ilk çıkış noktası olan Çin'i vaka sayısında geride bıraktı.

Sağlık Bakanlığı tarafından paylaşılan son verilere göre Türkiye'de bugün tespit edilen 3 bin 977 yeni vakayla toplam sayı 86 bin 306'ya yükseldi.

Türkiye, 86 bin 306 vaka sayısı ile korona virüsün çıkış noktası olan Çin'i geride bıraktı.

Çin'in son açıkladığı verilere göre ülkede 82 bin 735 vakaya ulaşıldı. Türkiye ise 86 bin 306 vaka ile şu anda dünyada en fazla korona virüs vakası görülen ülkeler arasında 7. sırada.

KORONA VİRÜS VAKA SIRALAMASINDA İLK 15 ÜLKE ŞÖYLE:

- 1- ABD
- 2- İspanya
- 3- İtalya
- 4- Fransa
- 5- Almanya
- 6- Birleşik Krallık
- 7- Türkiye
- 8- Çin
- 9- İran
- 10- Rusya
- 11- Belçika
- 12- Brezilya
- 13- Kanada
- 14- Hollanda
- 15- İsviçre

Salda Gölü'nü koruyan başkan ile eşine silahlı saldırı

20.04.2020 09:10

Son dakika... Son dakika...

SALDA GÖLÜ'NÜ KORUYAN CHP'Lİ BELEDİYE BAŞKANI VE EŞİNİ VURDULAR

“Türkiye’nin Maldivleri” olarak bilinen Burdur’un Yeşilova ilçesindeki Salda Gölü’nü talana karşı koruyan Yeşilova İlçe Belediye Başkanı CHP’li Mümtaz Şenel ve eşi Fatma Şenel evlerinde silahlı saldırıya uğradı. Hastanede tedaviye alınan Mümtaz ve Fatma Şenel’in sağlık durumunun iyi olduğu belirtildi.

Yeşilova ilçesi Belediye Başkanı Mümtaz Şenel’in, Koyunlar Çeşme Mahallesi’ndeki evine saat 04.30 sıralarında gelen kimliği belirsiz kişiler, kapıyı çaldı. Saldırganlar, kapıyı açan Başkan 68 yaşındaki Mümtaz Şenel ve eşi 64 yaşındaki Fatma Şenel’e tabancayla ateş açtı. Başkan Mümtaz Şenel’in sağ ve sol ayaklarına 5 el ateş eden şüpheliler, eşi Fatma Şenel’i de ayağından vurduktan sonra kaçtı.

İhbar üzerine adrese çok sayıda polis, jandarma ve sağlık ekibi sevk edildi. Ambulansla Yeşilova Devlet Hastanesi’ne kaldırılan Başkan Mümtaz Şenel ve eşi Fatma Şenel, buradaki ilk müdahalelerinin ardından da Burdur Devlet Hastanesi’ne sevk edildi.

Burdur Valisi Hasan Şıldak ve CHP Burdur Milletvekili Mehmet Göker, Burdur Devlet Hastanesi’ne giderek Başhekim Nedim Ongun’dan bilgi aldı.

CHP Burdur Milletvekili Mehmet Göker, Belediye Başkanı Mümtaz Şenel’in sol diz, sol ayak ve sağ ayağından, eşinin ise sağ ve sol ayağından yaralı olduğunu belirterek, "Bugün sabah 04.35'te, Sayın Belediye Başkanımız Mümtaz Şenel'in evine gelen kişi ya da kişiler kapıyı çalarak, polis olduklarını söyleyerek, başkanımızı dışarıya çağırmış, kendisi ve eşini ayaklarından kurşunlanmış. Şu an hayati bir tehlikeleri yok. Doktorlarımız tedavisini yürütmekte. Başkanımıza, eşine ve tüm camiamıza geçmiş olsun dileklerimi sunuyorum" dedi.

Milletvekili Mehmet Göker, olayın nedeniyle ilgili somut bir bilgileri olmadığını, konunun gün içinde netleşeceğini söyledi.

Saldırganların yakalanması için polisin çalışmaları sürüyor.

Yeşilova Belediye Başkanı Mümtaz Şenel, Salda skandalından sonra yaptığı açıklamada, belediye ekiplerinin göl etrafında sık sık dolaştığını dile getirmişti. Şenel, yaşanan kum skandalıyla ilgili duyumu 15 gün önce aldığını söylemişti.

Şenel, “Beyaz kumların olduğu yerden o beyaz kumları alıp kum olmayan yerlere yol yapmaya çalışıyorlar. Kumları taşıdığı yere bu yapacakları Millet Bahçesi’nin binalarını oturtacaklarmış. Bu dediğimiz yere de yürüyüş yolu yapacaklarmış. İş makineleriyle henüz düzeltme fırsatları olmadı, biz olaya müdahale edince zaten durdu” şeklinde konuşmuştu.

Cumhurbaşkanı'nın market projesine Tağşişli genel müdür

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın büyük önem verdiği ve halkın güven duyduğu Tarım Kredi Marketler'de skandal atama.

Gıda sahtekârlığında sınır tanımayan, onlarca defa bakanlık tarafından afişe edilen şirketlerin kurucu ortağı Tarım Kredi Marketler'e sessiz sedasız genel müdür yapıldı. Yapılan atama Bakan Pakdemirli'den bile saklanırken, Genel Müdür Fahrettin Poyraz ve Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Okan Ateş tarafından sessiz sedasız yapılması dikkat çekti.

15 DEFA İFŞA OLDU, HİLELİ GIDA ÜRETİMİNDEN VAZGEÇMEDİ

Tarım Kredi Marketler'e genel müdür olarak atanan Yavuz Mehmet Bulut'un kurucu ortağı olduğu TADABAN GIDA ve ANADOLU EKSPER GIDA'ya hileli gıda üretiminden dolayı bakanlık tarafından defalarca ceza kesilmesine rağmen yapılan hileli gıda üretiminden vazgeçmedi.

3 SERİ ÜRÜNÜYLE...

TADABAN GIDA tam 15 defa, ANADOLU EKSPER GIDA ise 5 defa Tarım ve Orman Bakanlığı'nın ifşa ettiği listede yer aldı. Diğer yandan DONELLO GIDA da birçok listede ismi ifşa edilirken, en son 2019 Ekim ayında yayınlanan taklit ve tağşiş listesinde, 3 seri ürünüyle birlikte yer almıştı.

BAL SAHTEKÂRLIĞINDA UZMANLAŞMIŞLAR

Tarım Kredi Marketler'e genel müdür olarak atanan Yavuz Mehmet Bulut, kendisini bal uzmanı olarak tanıtırken, kurucu ortağı olduğu üç firmanın da ağırlıklı olarak bal ve tereyağından ifşa edilmesi dikkat çekti. ÖRS STAR, STARMAX, MAXİTAT ve TATZADE markalarıyla bal ve tereyağı satan üç firmanın aynı markaları kullandıkları gözleniyor.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın büyük önem verdiği market projesine, gıda sahtekârlığında zirve yapmış bir firmanın kurucu ortağı genel müdür olarak atandı. Halka güvenli ve sağlıklı gıdayı düşük fiyattan temin etmek amacıyla kurulan ve Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından büyük önem verilen Tarım Kredi Marketler'de büyük bir skandal ortaya çıktı. Halkın sağlığını hiçe sayan ve Tarım ve Orman Bakanlığı'nın yayınladığı tağşiş listelerinde hep ön sıralarda yer almış bir firmanın ortağı, Tarım Kredi Marketler'in genel müdürü oldu.

HALKIN GÜVENDİĞİ MARKAYA TAĞŞİŞLİ GENEL MÜDÜR ATANDI!

Koronavirüs salgınıyla birlikte tarım ve gıdanın öneminin en iyi anlaşıldığı bir dönemde skandal bir gelişme ortaya çıktı. Markasından dolayı halka güven veren Tarım Kredi Marketler'e genel müdür olarak atanan isim şok etkisi yaptı.

GENEL MÜDÜR VE GENEL MÜDÜR YARDIMCILARI TOPLU HALDE GÖREVDEN ALINMIŞTI

Tarım Kredi Marketler'in bağlı olduğu Tarım Kredi Birlik genel müdür ve genel müdür yardımcıları geçtiğimiz ay topluca görevden alınırken, genel müdür yardımcılığına geçici olarak şirketin yönetim kurulu başkanı Mehmet Okan Ateş atanmıştı. Mehmet Okan Ateş'in de Nisan ayının başında görevden alınarak yerine şirkette genel müdür yardımcısı olan Yavuz Mehmet Bulut'un genel müdür olarak atandığı ortaya çıktı.

TAĞŞİŞLİ GENEL MÜDÜR SESSİZ SEDASIZ ATANDI

Tarım Kredi Birlik'e sessiz sedasız genel müdür olarak atanan Yavuz Mehmet Bulut'un geçmişte kurucu ortağı olduğu gıda şirketlerinin gıda sahtekârlığında zirve yapması dikkat çekti. Yavuz Mehmet Bulut'un kurucu ortağı olduğu ve sırasıyla 2009, 2012 ve 2013 yıllarında kurulan TADABAN GIDA, ANADOLU EKSPER GIDA ve DONELLO GIDA, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın ifşa ettiği gıda sahtekârları listesinin hemen hemen hepsinde yer almıştı.

GIDADA HALKIN SAĞLIĞIYLA OYNAYAN FİRMALARIN ÖNÜNE GEÇİLEMİYOR

Gıdada taklit ve tağşiş yaparak halkın sağlığı ile oynayan firmaların önüne bir türlü geçilemiyor. Firmalara uygulanan yaptırımlar yetersiz. Yaptığı hileli üretimden dolayı bakanlık tarafından ceza kesilerek ifşa edilen firma, hemen ya marka ismi değiştiriyor ya da cezasını ödeyip yine hileli üretim yapmaya devam edebiliyor. Bu firmalara uygulanan yaptırımların ağırlaştırılması beklenirken, konuyla ilgili düzenleme yıllardır Meclis'te bekliyor.

SAHTEKÂRLIĞI BAKANLIK TARAFINDAN BELGELENEN İSİM GENEL MÜDÜR YAPILDI

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın büyük önem verdiği ve Türkiye genelinde bütün il ve ilçelerde kurulması planlanan Tarım Kredi Marketleri'nin başına geçmişte ortağı olduğu üç firmanın da ürettiği hileli ürünlerden dolayı bakanlık tarafından ifşa edilen bir ismin getirilmesi pes dedirtti.

BAKAN PAKDEMİRLİ, İKİ GÜN ÖNCE “GÖZ AÇTIRMAYACAĞIZ” DEMİŞTİ

Tarım ve Orman Bakanı Pakdemirli, daha iki gün önce halkın sağlığı ile oynayan firmalara göz açtırmayacaklarını belirtirken, ortağı olduğu bütün şirketleri gıda sahtekârları listesinde yer alan bir ismin Tarım Kredi Marketler'e genel müdür olarak atanması, Bakan Pakdemirli'nin hileli gıdalla mücadele konusundaki samimiyetini de gözler önüne serdi.

15 DEFA İFŞA OLDU, HİLELİ GIDA ÜRETİMİNDEN VAZGEÇMEDİ

Tarım Kredi Marketler'e genel müdür olarak atanan Yavuz Mehmet Bulut'un kurucu ortağı olduğu TADABAN GIDA ve ANADOLU EKSPER GIDA'ya hileli gıda üretiminden dolayı bakanlık tarafından defalarca ceza kesilmesine rağmen yapılan hileli gıda üretiminden vazgeçmedi. TADABAN GIDA tam 15 defa, ANADOLU EKSPER GIDA ise 5 defa Tarım ve Orman Bakanlığı'nın ifşa ettiği listede yer aldı. Diğer yandan DONELLO GIDA da birçok listede ismi ifşa edilirken, en son 2019 Ekim ayında yayınlanan taklit ve tağşiş listesinde, 3 seri ürünüyle birlikte yer almıştı.

BAL SAHTEKÂRLIĞINDA UZMANLAŞMIŞLAR

Tarım Kredi Marketler'e genel müdür olarak atanan Bulut, kendisini bal uzmanı olarak tanıtırken, kurucu ortağı olduğu üç firmanın da ağırlıklı olarak bal ve tereyağından ifşa edilmesi dikkat çekti. ÖRS STAR, STARMAX, MAXİTAT ve TATZADE markalarıyla bal ve tereyağı satan üç firmanın aynı markaları kullandıkları gözleniyor.

HİLELİ GENEL MÜDÜR ATAMASINDA FAHRETTİN POYRAZ VE ATEŞ ETKİLİ OLDU

Tarım Kredi Marketler'e yapılan skandal genel müdür atamasında, Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürü Fahrettin Poyraz ve Tarım Kredi Birlik şirketinin yönetim kurulu başkanı olan Mehmet Okan Ateş'in etkili olması manidar bulundu.

ATAMAYI SPK'YA BİLDİRDİLER ANCAK WEB SAYFASINA KOYAMADILAR

Diğer yandan Yavuz Mehmet Bulut'un Tarım Kredi Birlik Şirketi'ne genel müdür atamasının sessiz sedasız yapılması da dikkat çekti. Bulut, 9 Nisan'da vekâleten genel müdür olarak atanırken, halen şirketin web sayfasında genel müdür olarak Mehmet Okan Ateş görülüyor. Ancak Ateş'in görevden alınarak yerine Bulut'un atandığını Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) kayıtları ortaya çıkardı. Bulut'un Tarım Kredi Birlik AŞ'ye vekâleten genel müdür olarak atandığı SPK'ya bildirilirken, kamuoyuna açıklanmaması manidar bulundu.

YAPILAN ATAMA BAKAN'DAN BİLE SAKLANDI

Geçmişi gıda sahtekârlığında zirve yapmış kurucu firma ortaklıkları bulunan bir ismin halkın güven duyduğu marka olan Tarım Kredi Marketler'nin bağlı olduğu Tarım Kredi Birlik AŞ'ye genel müdür atanmasının, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'ye de bilgi verilmeden yapıldığı kaydediliyor.

Alaattin AKTAŞ

20 Nisan 2020

Emisyonda baş döndüren artış...

Vatandaş parası cebinde nakit dursun istiyor. Sokağa çıkma yasağının son anda ilan edildiği o meşhur cuma günü akşamı bile gıda maddeleri için marketlere hücum edenler olurken bir kesimin de ATM'lerin önünde para çekmek için sıraya girdiğini gördük. Evde oturulacak günler için bile para çekildi.

Çünkü vatandaş banknotun sıcaklığını hissetmek istiyor. O yüzden de bankalardan ha bire para çekiliyor. Ve yine o yüzden emisyon rekor üstüne rekor kırıyor.

Merkez Bankası analitik bilanço verilerine göre emisyon ilk kez 200 milyar lira sınırını aştı. Emisyon 16 Nisan itibarıyla 200.7 milyar lira oldu.

Emisyonun geldiği düzeyin pek önemi yok; artış çok daha önemli. İşte artışta baş döndüren bir hız söz konusu.

31 Ocak itibarıyla tedavülde 155 milyar lira bulunuyordu. Bu paraya son iki buçuk ayda tam 45.6 milyar lira eklendi.

Yani 31 Ocak tarihinde 100 lira olan emisyonu şubat, mart ve nisanın yarısında, yani son iki buçuk ayda 29 lira daha eklenmiş.

**Emisyon gün gün
nasıl tırmandı** (Milyar TL)

31 Ocak	155,1
7 Şubat	156,9
14 Şubat	158,0
21 Şubat	158,6
28 Şubat	160,4
6 Mart	162,4
13 Mart	164,8
20 Mart	173,1
27 Mart	178,3
1 Nisan	178,5
2 Nisan	180,1
3 Nisan	185,4
6 Nisan	186,8
7 Nisan	187,7
8 Nisan	188,9
9 Nisan	190,7
10 Nisan	194,5
13 Nisan	195,7
14 Nisan	197,7
15 Nisan	199,4
16 Nisan	200,7
Fark	
Şubat	5,3
Mart	18,0
1-16 Nisan	22,4
Toplam	45,6

Vatandaş talep ettiği için artıyor

"Emisyon böylesine artıyor, demek ki Merkez Bankası durup dururken para basıyor" gibi yanlış bir yargıya kapılmamak gerekir. Emisyon niye mi artar, nasıl mı artar, gelin bu sorunun yanıtı için Merkez Bankası sitesinde yer alan "Emisyon Hacmi Nasıl Şekillenir" başlıklı bilgi notuna göz atalım:

"Merkez bankalarının en temel görevlerinden biri para basmak ve bastığı parayı dolaşıma sürmektir.

Dolaşımdaki paraya da emisyon denir. Merkez Bankası tarafından piyasaya sürülen banknotların ve Hazine tarafından dolaşıma çıkarılan madeni paraların toplamı ise emisyon hacmi olarak adlandırılır.

Bu tutar, temel olarak, bireylerin ve bankaların nakit talebine göre belirlenir.

Peki emisyon hacminin artması, Merkez Bankası'nın 'para bastığı' anlamına gelir mi? Sorunun yanıtı; hayır!

Modern merkez bankacılığı uygulamalarında merkez bankaları para politikasını

emisyon hacmini belirleyerek oluşturmaz. Yani emisyon hacmi Merkez Bankası'nın bir politika aracı değildir. Para politikası, paranın miktarının değil, elde edilebilirliğinin, yani parayı elde etme maliyetinin belirlenmesi ile oluşturulur. Merkez Bankası, belirlediği kısa vadeli faiz oranı üstünden talep eden bankalara borç para verir. Emisyon talebi arttığında, yani insanlar daha fazla para tutmak istediğinde bankalar Merkez Bankası'nın belirlediği faiz oranı üstünden Merkez Bankası'ndan borçlanırlar.

O halde emisyon hacminin değişmesine ne sebep olur? Emisyon hacmini belirleyen temel unsur, ekonomideki birimlerin paraya olan talebidir.

Kredi kartları, çek, internet bankacılığı gibi alternatif ödeme araçlarında görülen gelişmelere rağmen, özellikle küçük tutarlı ödemelerde nakit kullanmak kolaylık sağlar ve pratiktir. Bu yüzden hala nakde olan talep yüksektir. Bu talep günden güne, aydan aya değişebilir."

İyi de vatandaş niye nakit peşinde?

Emisyonun iki buçuk ayda üçte bire yakın oranda durup dururken artmadığını, bu artışın ağırlıklı vatandaşın talebinden kaynaklandığını anladık, tamam da o zaman şu soru daha da bir önem kazanıyor:

"Vatandaş neden böyle yoğun bir şekilde nakit talep ediyor?"

Bu sorunun çok somut bir yanıtı yok.

Ama akla ilk gelen kuşkusuz geleceğe duyulan güvensizlik ve gidişatla ilgili kaygılar.

Girişte de belirttik ya, insanlar evden çıkamayacakları günler için bile ceplerinde para olması için ATM önlerinde kuyruğa girdi.

Yarın öbür gün işlerin daha da bozulacağı kaygısı var. Bu yüzden insanlar üç kuruş birikimlerini "Bankada duracağına cebimde dursun, ne olur ne olmaz" diye çekmeyi tercih ediyor.

Bankalardan çekilen para dövize de gidiyor olabilir ama bunu en azından döviz tevdiat hesaplarında göremiyoruz. Döviz hesaplarında emisyondaki artışı izah edecek bir yükselme gözlenmiyor.

Türk halkının en gözde finansal yatırım araçlarından olan altına bir yönelme yaşanıyor olması da muhtemel.

Rahip krizi sırasında da olmuştu

Emisyonun kısa sürede tırmanması ilk kez karşılaşılan bir durum değil. Her "Yarın ne olacak" kaygısı yaşanan dönemlerde emisyonda hızlı artışlar ortaya çıkabiliyor.

Bu dönemin krizi korona. Emisyonu fırlatan bir önceki krizin adı da rahip kriziydi. ABD'li rahip Brunson'dan kaynaklanan ve doların 7 lirayı aşmasına kadar varan süreçte emisyonda da çok hızlı bir artış yaşanmıştı.

1 Ağustos 2018 tarihinde 145 milyar lira düzeyinde bulunan emisyon, 20 Ağustos'ta 183 milyar liraya fırlamıştı. Ancak emisyonun böylesine yükselmesine rahip kriziyle birlikte Kurban Bayramı'nın 21 Ağustos'ta başlayacak olması da etki etmişti.

O dönem TL'ye hücum edenler belli ki tüm güçleriyle döviz almıştı.

20 Ağustos'ta rekor kıran emisyon daha sonra rahip krizinin de çözülmesiyle ağustos başındaki düzeye geriledi.

Abdulkadir Selvi

Erdoğan o gece canlı yayında İstiklal Marşı okuyacak

20 Nisan 2020

23 Nisan 2020 tarihinin Meclis için özel bir anlamı var.

Çünkü 23 Nisan 1920'de açılan Meclis bu yıl yüzüncü yaşını kutlayacak. Meclis'in yüzüncü yılı için kapsamlı bir hazırlık yapılmıştı. Meclis Başkanı Mustafa Şentop'la konuştum. 23 Nisan gününe özel, sadece o gün için yapılacak olanların yapılamayacağını ancak diğer etkinliklerin eylül ve ekim aylarında yerine getirileceğini anlattı.

Ancak 23 Nisan 2020'de saat tam 21.00'da çok özel bir an yaşanacak. Meclis'in yüzüncü yaşına özel olarak o an televizyonlar canlı yayına geçecek.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, tam saat 21.00'de İstiklal Marşı'nı okuyacak. Meclis Başkanı Mustafa Şentop da aynı anda Meclis bahçesinden İstiklal Marşı'nı okuyacak.

Meclis Başkanı Şentop, "23 Nisan günü saat 21.00'de evlerimizden, balkonlarımızdan İstiklal Marşı'nı okuyalım" diye bir çağrıda bulunmuştu. Şentop, çağrısına farklı siyasi görüşlerden, partilerden gelen destekten dolayı memnun. Koronavirüs ortaya çıktığında sağlıkçılarımıza destek vermek için akşamları saat 21.00'de onları alkışlamıştık. Cumhurbaşkanı Erdoğan da sağlıkçıları alkışlamak suretiyle bu etkinliğe güçlü bir destek vermişti. Meclis

Başkanı Şentop, "Cumhurbaşkanımızla da görüştüm, Cumhurbaşkanımız da katılacak" dedi.

MECLİS'TE ÖZEL OTURUM

Her 23 Nisan'da Meclis'te özel oturum yapılır. Bu yıl da yapılacak mı? Meclis Başkanı Mustafa Şentop'a sordum. "Meclis'te 23 Nisan özel oturumu yapılacaktır. Koronavirüs nedeniyle milletvekillerimiz sosyal mesafeyi koruyarak, maske takarak, tedbirlere uyarak, sayıca daha az katılacaklar" dedi. Şentop, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Meclis özel oturumuna katılmayacağını söyledi.

MECLİS'İN ETKİNLİĞİ AZALDI MI?

Başkanlık sistemiyle birlikte Meclis'in etkisinin azaldığı tartışmaları yaşanıyor. Bunu Meclis Başkanı Şentop'a sordum. "Ben bunu doğru bulmuyorum. Bugün Meclis etkisiz diyenler Meclis'in etkisizliğini değil, aslında kendi güçlerinin azlığını ifade ediyorlar. Bunu çok yanlış buluyorum. Çünkü bu Meclis hepimizin, bütün siyasi partilerin, bütün milletimizin meclisi. Meclis'in gücünü, itibarını artırma görevi olan milletvekillerinin, siyasetçilerin Meclis'i kötülemelerini, kendi bindikleri dalı kesmek, kendi üzerinde durdukları zemini tahrip etmek olarak görüyorum. Bu yanlıştır. Sistemin kendisiyle, konjonktürün, siyasi aktörlerin, siyasi şartların ortaya getirmiş olduğu durumu birbirinden ayırmak lazım. Bunların Meclis'e birer iftira olduğunu düşünüyorum" dedi.

GAZİ MECLİS'TEN 15 TEMMUZ'A

Meclis, gazi unvanını Kurtuluş Savaşı'nı yönetmekten almıştı. 15 Temmuz'da ise buna bir pırlanta daha ekledi. Darbeye karşı direnen Meclis oldu. Meclis Başkanı Şentop'tan bunu yorumlamasını istedim. "Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin başka parlamentolardan çok önemli bir farkı var. Bütün dünyada devlet yasama organlarını kurmuş. Bizde ise durum farklı. Meclis, İstiklal Harbi'ni yönetiyor. Hem savaşıyor, hem de savaşla beraber devleti yeniden inşa ediyor. Tabiri caizse devletler parlamentoları kurmuşlardır. Bizde ise Türkiye Büyük Millet Meclisi devleti yeniden kurmuştur. Meclis'e gazi unvanı, bu anlamda savaşa katılan bir kurum olduğu için verilmiştir. Meclis, 15 Temmuz'da gazi unvanına layık bir varlık ortaya koymuştur. O gece hain FETÖ'cüler tarafından Meclisimiz hedef alınmış, uçaklarla Meclisimiz bombalanmıştır. Milletvekillerinden, personelimizden, güvenlik görevlilerimizden gazi olanlar var. O uçaklar bombaladığı anda Meclis toplantı halinde. Dolayısıyla bu gazi unvanının tarihin belli bir döneminde alınmış bir unvan olmadığını, bunun bir karakter olduğunu 15 Temmuz'da Meclisimiz tekrar göstermiştir" diye konuştu.

MECLİS TATİLE GİRİYOR ELEŞTİRİLERİNE YANIT

koronavirüs sürecinde Meclis'te grup toplantıları iptal edildi ama milletvekilleri çalıştı. Önemli yasal düzenlemeler yapıldı. Ama Genel Kurul çalışmalarına ara verildi. CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, "Milli Mücadele'de bile açık olan Meclis kapatılıyor" diye tepki gösterdi. Bence abartılı bir tepkiydi. Meclis Başkanı Şentop konumu gereği Kılıçdaroğlu ile polemiğe girmekten kaçındı. "Meclis'in tatile girmesi söz konusu değil. Genel Kurul çalışmalarının tatili söz konusu. Parlamento çalışmalarını sürdürüyor. Genel Kurul da gündeminde aciliyeti olan konular olduğu takdirde toplanabilir" dedi. Ardından ekledi: "Bu salgın

sürecinde Meclis çok yoğun çalışmalar yürüttü. Salgın altında çalışmalarını sürdüren Avrupa'da belki tek parlamentoydu. Dünyada ise birkaç parlamentodan biri. Bunu Meclis'e karşı haksız eleştiri olarak görüyorum."

MİLLETVEKİLLERİ TEST YAPTIRMIŞ

Koronavirüs salgınının en ağır geçtiği dönemlerde milletvekilleri çalıştı. Peki aralarında koronavirüse yakalanan oldu mu? Şentop, "Bizim tespitlerimize göre şu ana kadar pozitif vaka yok" dedi. Hatırlarsanız MHP'li Feti Yıldız koronavirüse yakalandığını açıklamış, daha sonraki testleri negatif çıkmıştı. Ancak milletvekilleri, Meclis'ten ayrılmadan önce son gün koronavirüs testi yaptırmışlar. Şentop, "Milletvekillerimizin talebi üzerine isteyen milletvekillerine test yapıldı. 200'ün üzerinde milletvekili talep etmiş, bunlara test yapıldı ama pozitif vaka çıkmadı" dedi.

DARBELER VE MECLİS

Türk demokrasisinin tarihi aynı zamanda darbeler tarihi. Her darbe olduğunda Meclis'in kapısına kilit vuruluyor. 12 Mart hariç. Ancak 15 Temmuz'da, darbelerin kapattığı Meclis'ten darbecilere meydan okuyan Meclis'e geldik. Meclis'in 100. yılında yapılacak etkinliklerde darbeler konusuna ayrı bir bölüm ayırmak gerekiyor. Demokrasi bilincimize katkısı açısından bunu öneriyorum.

İbrahim Kahveci

Asıl düşük faiz haramdır

Öncelikle şunu belirteyim: Bir iktisatçı olarak dini bir fetva verme yetkisinde değilim. Lakin bazı yanlışlara dikkat çekme açısından bu başlığı kullanıyorum.

Açıklanmayan ama örtülü olarak kabul gören bir inanış var: Enflasyon kadar faiz caizdir. Ya da düşük faizin sorunu da düşüktür.

Bu görüşe özellikle dini inanca dayalı iktisadi görüş belirtilerinde rastlayabilirsiniz.

Gerçekten de “Faizin oranı düşünce günah oranı da düşüyor mu?”

Bu cümleyi yıllardır kullanıyorum.

Bir başka soru: Yüksek faiz yatırımların önünde en büyük engel midir?

İlk bakışta çok doğru gelen bir denklem var karşımızda. Gelin sorunu biraz daha irdeleyelim.

Faizin nominal oranı üzerinde birinci etki enflasyondur. Yüzde 80 enflasyon varken ortaya çıkacak faiz ile yüzde 8 enflasyon oranında ortaya çıkacak faiz nominal olarak aynı değildir.

Örneğin yüzde 80 enflasyon oranında yüzde 110 nominal faiz yüksek gelebilir. Ama yüzde 8 enflasyon oranında yüzde 13 faiz daha yüksek bir faizdir.

O nedenle bizim reel faize bakmamız gerekiyor. Yani enflasyondan arındırılmış faize.

Burada elbette gerçekleşen enflasyon ile beklenen enflasyon da etkilidir. Mesela enflasyon yüzde 15 seviyesindedir ama faiz yüzde 16 düzeyinde seyrederken, beklenen enflasyon yüzde 9 ise orada faiz yüksektir.

Ama yüzde 15 enflasyonda yüzde 18 faiz vardır ama beklenen enflasyon ise yüzde 22’lerde ise işte orada da aynı faiz daha düşüktür.

Biz kısaca gerçekleşen ve beklenen enflasyon oranlarının stabil değerinden reel faiz üzerinde bir kabul ile açıklamamıza gidelim.

Mesela beklenen ve gerçekleşen enflasyon yüzde 10-11 aralığında iken faiz oranları nasıl olmalıdır?

Örneğin ülkemizde 2011-2015 arasında reel faiz nerede ise yüzde 1'in etrafında seyretmiştir. Dış kaynak girişinin yıllık 70 milyar doları bile aştığı bu yıllarda ülkemiz adeta para bolluğu içinde yüzmüştür.

Bu kadar para bolluğu ve bu derece düşük faiz ülkemizde istihdam-büyüme ve ekonomik kalkınmayı sağlamış mıdır?

Tek kelime ile söyleyeyim: HAYIR

Türkiye anılan dönemde resmen ekonomik balon oluşturmuş ve betona gömülen yatırımlar ile adeta bugünün risklerinin de temelini atmıştır.

Faiz oranı ile verimlilik oranı arasında bir ilişki oluşmaktadır. Düşük faiz sayesinde verimsiz ve gereksiz yatırımlarla sermayenin israf edilmesi söz konusudur.

2017 yılındaki Kredi Garanti Fonu-KGF'de son şişirme hamlesi olarak ülkemizdeki büyük buhranı besleyen hamle olmuştur.

Bugün şirketlerimizin borçluluk oranı ile büyüklük oranı arasındaki bağ, 2001 yılına göre adeta uçurumu ifade etmektedir.

Benzer süreç aslında dünya ekonomileri için de söz konusudur. 250 trilyon dolar borca karşılık 80 trilyon dolar GSYH arasında büyük uçurum vardır.

Bu kadar borç ve kredi nasıl sağlanmıştır? Bu kadar borca karşılık borç artışının çok altında kalan büyüme neden sağlanamamıştır?

Bu sorulara cevap aramadan önümüzdeki yeni ekonomik dengenin ve düzenin işaretlerini bulamayız.

Ara ara yeni ekonomik düzen hakkında görüşlerimi aktarıyorum. Burada da bir yeni düzen hakkında borç-faiz ilişkisinin düzenlenmesi noktasında sorun ve çözüme dikkat çekeceğim.

Türkiye gibi dış kaynak kullanımı yüksek ülkede tasarruf açığının da yüksek olduğu ileri sürülmektedir. Oysa bu dengesizliğin ana nedenlerinden birinin düşük faiz olduğunu da göz ardı etmemeliyiz.

2001 yılında bankalarda para yatırma kuyruğunda olan alt gelir gruplarının, 2010 sonrası aynı bankalarda kredi kuyruğunda olmaları nasıl izah edilebilir? Elbette düşük faiz ile...

Nasıl ki bir malın fiyatı düşünce talebi de artar ise, faizin düşmesi ile para-kredi talebi de artmıştır. Aynı şekilde verimsiz bir çok yatırımında kapısı aralanmıştır.

2002 yılında kredi/GSYH oranı yüzde 11'lerde olan ekonomimizde bu oran yüzde 70'lere nasıl yükselmiştir? Elbette düşük faiz sayesinde..

Bugün düşük faiz ile aşırı iç ve dış borçlanmanın zorlukları ile karşı karşıyayız. Gereksiz bir çok yatırım düşük faiz ile finanse edilerek şu anda sırtımızda aşırı yük olarak durmaktadır.

Bu sorunu aşmak için bulduğumuz tek çıkar yol daha düşük faiz daha çok kredi olmamalıdır.

Eleştirdiğimiz İMF'nin bile artık "üretim" dediği yerde biz hala düşük faiz ve yüksek kredi söylemi ile ekonomiyi çözmeye çalışıyoruz.

Acaba aklımıza faizden-krediden başka bir çözüm gelmiyor mu? Bu kadar mı ufkumuz bağlandı?

Unutmayalım ki, düşük faiz yaygınlaştırıcı etkisi ile yüksek faizden daha büyük beladır. Yüksek faiz en azından borçlanma disiplini getirir ve caydırıcı etkisi olur. İnanç dünyası açısından bir de bu yönden düşünün...

20 Nisan 2020

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Ölümlerle dolu bu günler de geçecek ama yürekleri delip geçecek bu günler

Ölüm romanlardaki ya da şiirlerdeki gibi bir şey olsaydı Sağlık Bakanı Koca'nın açıkladığı koronavirüs ölümlerine ilişkin sayılar da öyle değerlendirilirdi. Olsa olsa [Yahya Kemal](#) gibi bakardınız ölüme ve **"Birçok seneler geçti dönen yok seferinden"** diyerek ölenlerin ölmekten ötürü duydukları mutluluğa değinirdiniz.

126 kişi daha

Dün Türkiye'de 126 kişi daha öldü Koronavirüsten... Sadece bir sayıydı bu ölüm haberi. Ama 9 yaşındaki evlatları Pars'ı kaybeden [Ebru Şallı](#) ve eski eşi [Harun Tan](#)'ın acılarını anlamak için mezar taşındaki ağıta bakmak bile yetiyordu. **"Ponçık sen benimlesin"** cümlesi neleri anlatmıyordu ki? O 126 kişi arasında da kim bilir kimlerin de canları ve ciğerleri vardı...

Pavarotti konseri

Dün [TRT](#) Müzik kanalındaki Pavarotti'yi anma konserinde onlarca tenor ve soprano müteveffa tenora layık olmak için olanca hünerlerini sergilediler. Ama bir ara Pavarotti'nin görüntüsü semada göründü ve müteveffa tenor bir aryayı ses kaydından okudu. O zaman yaşamakla ölmek arasındaki farkı anlamamak mümkün değildi.

Şiir ve ölüm

Bazen Yahya Kemal gibi ölümü şiirleştirerek acılardan arındırabilirsiniz. **"Ölüm asude bahar ülkesidir bir rinde"** diyerek umursamazlığa konu edersiniz ölümü... Ya da Cahit Sıtkı Tarancı gibi bir hayal kırıklığına konu edersiniz ölümü... **"Öldük ölümden bir şeyler umarak"** dersiniz.

160 bin ölüm

Ama ne yaparsanız yapın barış zamanında böylesine yoğun can kaybını kaldırabilecek yüreği kimsede bulamazsınız. Baksanıza sayılara... Dünya genelinde Kovid-19 nedeniyle ölenlerin sayısı 160 bini aştı. Şu ana kadar 2 milyon 333 bin 164 kişiye koronavirüs teşhisi kondu. 600 bin 296 kişi iyileşirken, 160 bin 799 kişi hayatını kaybetti.

Ülkeler perişan

ABD'de 738 bin 923 vaka tespit edildi, 39 bin 15 kişi hayatını kaybetti. Hastalardan 68 bin 285'i ise iyileşti. En çok vaka olan ikinci ülke 194 bin 416 ile İspanya. İspanya'da 20 bin 639 kişi hayatını kaybetti, 74 bin 797 kişi iyileşti. Avrupa'da virüsü en ağır geçiren ülke olan İtalya'da ise 175 bin 925 kişiye Kovid-19 teşhisi kondu, 23 bin 227'si hayatını kaybederken 44 bin 927'si iyileşti. Rusya'da vaka sayısı 85 bölgede 42 bin 853'e yükseldi. Gün içinde 48 hasta hayatını kaybetti. Bugüne kadar ölenlerin sayısı 361... Tabii ki bu günler de geçecek. Ama yakınlarını kaybedenlerin yüreklerini delip geçecek bu günler.